

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครู  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3\*  
Approaches of Development of Research Competency  
among Teachers under the Surin Primary Educational  
Service Area Office 3

จารุมาศ แสงสว่าง และอรนุช ศรีคำ<sup>1</sup> และสุกัญญา กาวีรัตน์<sup>2</sup>  
Jarumas Sangsavang, Oranut Srikham and Sukanya Kawirat  
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ประเทศไทย<sup>1</sup>  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3, ประเทศไทย<sup>2</sup>  
Buriram Rajabhat University, Thailand  
Surin Primary Educational Service Area Office 3, Thailand  
Corresponding Author, E-mail: Oranut.sk@bru.ac.th

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครู และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 720 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์แบบจำลองสมการเชิงโครงสร้าง และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

### ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐาน ( $\beta = 0.134$ ) ปัจจัยด้านตัวครู ( $\beta = 0.229$ ) และปัจจัยด้านสนับสนุน ( $\beta = 0.537$ ) โดยมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

---

\*ได้รับบทความ: 20 กุมภาพันธ์ 2568; แก้ไขบทความ: 11 กันยายน 2568; ตอรับตีพิมพ์: 23 กันยายน 2568  
Received: February 20, 2025; Revised: September 11, 2025; Accepted: September 23, 2025



2. แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูแบ่งเป็น 5 ประเด็น ดังนี้ 1) การพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ด้านการวิจัย 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการลงมือทำจริง 3) การสนับสนุนทางด้านทรัพยากรและที่ปรึกษาทางวิชาการ 4) การลดอุปสรรคด้านเวลาและภาระงานของครู และ 5) การสร้างวัฒนธรรมการวิจัยและเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน

**คำสำคัญ:** แนวทางการพัฒนา; สมรรถนะด้านการวิจัยของครู; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

### Abstract

The purposes of this research were: 1) to investigate the factors influencing teachers' research competencies, and 2) to explore approaches for enhancing research competencies among teachers under the Surin Primary Educational Service Area Office 3. The research sample comprised 720 teachers selected using stratified random sampling. A questionnaire was employed as the research instrument. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, structural equation modeling (SEM), and content analysis.

#### The results of the research found that:

1. The factors influencing teachers' research competencies included fundamental factors ( $\beta = 0.134$ ), teacher-related factors ( $\beta = 0.229$ ), and support-related factors ( $\beta = 0.537$ ), all of which had a statistically significant direct positive effect on teachers' research competencies.

2. The approaches for enhancing teachers' research competencies were categorized into five key areas: 1) developing teachers' research capacity and knowledge, 2) conducting hands-on training workshops, 3) providing resource support and academic mentoring, 4) reducing time constraints and workload burdens, and 5) fostering a research culture and collaborative learning networks.

**Keywords:** Approaches of Development; Teachers' Research Competency; Surin Primary Educational Service Area Office 3

### 1. บทนำ

ในปัจจุบัน สมรรถนะด้านการวิจัยของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพครูให้สอดคล้องกับบริบททางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Organization for



Economic Co-operation and Development, 2021) ครูที่มีสมรรถนะด้านการวิจัยสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ ปรับปรุงวิธีการสอน และแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ (Creswell & Creswell, 2022) โดยได้กล่าวถึงความสำคัญในการดำเนินการวิจัยไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดไว้ใน หมวด 4 มาตรา 24 และมาตรา 30 ครูต้องทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยอาศัยกระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ อันจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม และความรับผิดชอบ อีกทั้งยังสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) ดังนั้นสมรรถนะด้านการวิจัยของครูจึงมีความจำเป็นสำหรับการพัฒนาการเรียนการสอนและการแก้ไขปัญหาภายในห้องเรียนอย่างเป็นระบบ และเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเรียนการสอนของครู (พัชราภรณ์ พิลาสมบัติ และดวงกมล จงเจริญ, 2565, หน้า 166-178) ซึ่งนอกจากครูจะสามารถค้นคว้าความรู้ใหม่และพัฒนาวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพแล้ว ยังช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครู โดยมุ่งเน้นการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวิจัย การสนับสนุนทรัพยากรทางวิชาการ และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยของกุลชาติ พันธวรกุล และเมษา นวลศรี (2565, หน้า 183-199) พบว่า สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครู คือ ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ไม่เอื้อต่อการวิจัย ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อการส่งเสริมให้ครูพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัย ขณะเดียวกัน ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเป็นลำดับแรก คือ การพัฒนาความรู้และความสามารถในการวิจัย เพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาทักษะการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง (พิมพ์ผกา จันทพ และพิมพ์พร จารุจิตร, 2567, หน้า 120-133) อย่างไรก็ตาม แรงจูงใจและเจตคติที่ดีถือเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นและผลักดันให้ครูมีความสนใจและตั้งใจในการทำงานวิจัย (ศศิขญา ทวีทรัพย์, พิมพ์ประภา อมรภิภิญโญ และธัญธรณ์ อมรภิภิญโญ, 2566, หน้า 156-171) โดยแรงจูงใจช่วยสร้างความมุ่งมั่นในการผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณค่าและนำไปสู่การพัฒนาวิชาชีพ ในขณะที่เจตคติที่ดีและความเชื่อมั่นในกระบวนการวิจัยช่วยส่งเสริมให้ครูสามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นว่าสมรรถนะด้านการวิจัยนั้นมีความสำคัญ ซึ่งเป็นความสามารถของครูในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ต้องอาศัยความรู้เฉพาะด้านและต้องมีการใช้เวลา ตลอดจนหลัก



การเชิงวิชาการที่รองรับทักษะและวิธีการดังกล่าว การผสมผสานคุณลักษณะและความสามารถเหล่านั้น ต้องเพียงพอที่จะใช้ในการทำงาน เพื่อก่อให้เกิดความสำเร็จในชีวิตทำงานของครู วิชาชีพครูในฐานะเป็น วิชาชีพขั้นสูงต้องอาศัยความชำนาญพิเศษในการปฏิบัติงาน จึงจะช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ ครูที่มีมาตรฐานวิชาชีพย่อมต้องพยายามพัฒนาสมรรถนะของตนเองตลอดเวลา การเสริมสร้างสมรรถนะของครู จำเป็นต้องทบทวนการปฏิบัติงานและปรับพฤติกรรมการทำงานให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ กระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง ค้นหาความรู้ต่างๆ ให้สอดคล้องกับงานและ สอดคล้องกับมาตรฐานตามวิชาชีพ (ประทินทิพย์ พรไชยยา, 2561, หน้า 25-43)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยของครูถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อ การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา การมีสมรรถนะด้านการวิจัยช่วยให้ครูสามารถวิเคราะห์ปัญหา ในการเรียนการสอน ค้นหาสาเหตุ วางแผนพัฒนา และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังช่วยให้ครูสามารถสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา ตลอดจนปรับปรุงวิธีการสอนให้สอดคล้องกับ ศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน ดังนั้นการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยของครูสุรินทร์ เขต 3 จึงไม่เพียงแต่เป็นกระบวนการเสริมสร้างทักษะทางวิชาชีพ แต่ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การ ยกระดับคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาในระดับพื้นที่ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ สมรรถนะด้านการวิจัยของครู และศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ซึ่งคาดว่าผลการศึกษานี้จะช่วยสร้างองค์ความรู้และหา แนวทางในการพัฒนาที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของ ครู อันจะเป็นผลโดยตรงต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และนอกจากนี้หน่วยงานทางการศึกษาที่ เกี่ยวข้องยังสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมศักยภาพของครูได้อย่างเป็นระบบและมี ประสิทธิภาพต่อไป

## 2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

## 3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ประชากร คือ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,499 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 720 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบ



แบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยกำหนดขนาดตัวอย่างเป็นจำนวน 20 เท่าของจำนวน พารามิเตอร์โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครู (Hair et al., 2010)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลโดย ประกอบด้วย 5 ตอน ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด เป็นลักษณะ แบบเลือกตอบ (Checklist) และอายุ ประสบการณ์สอน ภาระงานสอน ประสบการณ์ในการทำวิจัย/ วิจัยในชั้นเรียน และจำนวนงานวิจัยที่เคยทำแล้วเสร็จ เป็นแบบเติมคำ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะ ด้านการวิจัยของครู ประกอบด้วย 2 ปัจจัยหลักคือ ปัจจัยด้านตัวครู ได้แก่ ด้านแรงจูงใจในการทำวิจัย ด้านเจตคติในการทำวิจัย และปัจจัยด้านสนับสนุน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ด้านการให้ความ ร่วมมือ ด้านแหล่งศึกษาค้นคว้า และด้านที่ปรึกษาการวิจัย เป็นลักษณะแบบมาตราประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การประเมินเป็น 5 หมายถึง มากที่สุด 4 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง น้อย และ 1 หมายถึง น้อยที่สุด และแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) 3) สมรรถนะด้านการวิจัยของครู ประกอบด้วย ด้านความรู้ในการดำเนินการวิจัย ด้านความสามารถ ในการดำเนินการวิจัย และด้านจรรยาบรรณของนักวิจัย เป็นลักษณะแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ โดยมี เกณฑ์การประเมินเป็น 5 หมายถึง มากที่สุด 4 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง น้อย และ 1 หมายถึง น้อยที่สุด และแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยเช่นเดียวกับตอนที่ 2 ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครู และตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยนำร่างแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ซึ่งข้อความแต่ละข้อจะต้องมีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 จึงจะถือว่าข้อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (ตรณ เทียนถาวรวงษ์ และคณะ, 2566, หน้า 73-85) จากผลการวิเคราะห์พบว่าค่า IOC ของข้อความแต่ละข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งถือว่าข้อความกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยมีความสอดคล้อง และผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง (Tryout) จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์อำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีของแอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha) จากผลการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.35-0.84 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงได้

การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) 2) วิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3



โดยใช้การวิเคราะห์แบบจำลองสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Model) และ 3) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

#### 4. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (70.80%) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (70%) อายุโดยเฉลี่ย 37 ปี ( $M = 36.9$ ,  $S.D. = 8.88$ ) มีประสบการณ์สอนโดยเฉลี่ย 10 ปี ( $M = 9.75$ ,  $S.D. = 7.90$ ) มีประสบการณ์ในการทำการวิจัย/วิจัยในชั้นเรียนโดยเฉลี่ย 4 ปี ( $M = 4.41$ ,  $S.D. = 4.71$ ) และมีจำนวนงานวิจัยที่เคยทำแล้วเสร็จ (ตลอดระยะเวลาการทำงาน) โดยเฉลี่ย 4 เรื่อง ( $M = 3.69$ ,  $S.D. = 4.46$ )

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครู ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านตัวครู และปัจจัยด้านการสนับสนุน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $M = 4.09$ ,  $S.D. = 0.47$ ) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ปัจจัยด้านตัวครู มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ( $M = 4.09$ ,  $S.D. = 0.45$ ) และปัจจัยด้านการสนับสนุน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ( $M = 4.12$ ,  $S.D. = 0.48$ ) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครู

| รายการ                      | ค่าเฉลี่ย (M) | ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) | ระดับความคิดเห็น |
|-----------------------------|---------------|-----------------------------|------------------|
| 1. ปัจจัยด้านตัวครู         | 4.09          | 0.45                        | มาก              |
| ด้านแรงจูงใจในการทำวิจัย    | 3.96          | 0.56                        | มาก              |
| ด้านเจตคติในการทำวิจัย      | 4.22          | 0.48                        | มาก              |
| 2. ปัจจัยด้านการสนับสนุน    | 4.12          | 0.48                        | มาก              |
| ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร | 3.98          | 0.65                        | มาก              |
| ด้านการให้ความร่วมมือ       | 4.08          | 0.60                        | มาก              |
| ด้านแหล่งศึกษาค้นคว้า       | 4.18          | 0.59                        | มาก              |



| รายการ                | ค่าเฉลี่ย<br>(M) | ส่วนเบี่ยงเบน<br>มาตรฐาน (S.D.) | ระดับความ<br>คิดเห็น |
|-----------------------|------------------|---------------------------------|----------------------|
| ด้านที่ปรึกษาการวิจัย | 4.09             | 0.73                            | มาก                  |
| โดยภาพรวม             | 4.09             | 0.47                            | มาก                  |

3. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของสมรรถนะด้านการวิจัยของครู ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้ในการดำเนินการวิจัย ด้านความสามารถในการดำเนินการวิจัย และคุณลักษณะของนักวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการวิจัยของครูในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก (M = 4.12, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านความรู้ในการดำเนินการวิจัย มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ ชุมาก (M = 4.01, S.D. = 0.62) ด้านความสามารถในการดำเนินการวิจัย มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก (M = 4.08, S.D. = 0.63) และด้านคุณลักษณะของนักวิจัย มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (M = 4.28, S.D. = 0.57)

4. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ก่อนดำเนินการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครูด้วยการวิเคราะห์แบบจำลองสมการเชิงโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณลักษณะของข้อมูลเบื้องต้นโดยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไม่เกิน 0.80 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวแปรไม่เกิดสภาพปัญหา Multicollinearity (Stevens, 1996) และได้พิจารณาลักษณะความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) ของข้อมูล ซึ่งจากผลการวิเคราะห์พบว่าค่าดัชนีความเบ้ (Skewness Index) และค่าดัชนีความโด่ง (Kurtosis Index) ทั้งสองค่ามีค่าอยู่ในช่วง -3 ถึง 3 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Hair et al., 2010) จากการตรวจสอบคุณลักษณะข้อมูลจึงสรุปได้ว่าข้อมูลสามารถใช้ในการวิเคราะห์แบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างได้ โดยในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยใช้เกณฑ์การตรวจสอบแบบจำลองด้วยค่าสถิติที่ใช้วัดระดับความกลมกลืนของแบบจำลอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แบบจำลองสมการโครงสร้างก่อนปรับมีค่าไค-สแควร์ ( $\chi^2$ ) เท่ากับ 527.094 องศาอิสระ (df) เท่ากับ 48 p-value เท่ากับ 0.000 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ ( $\chi^2/df$ ) เท่ากับ 10.981 ค่าดัชนีระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.914 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบของ Tucker และ Lewis (TLI) เท่ากับ 0.882 ค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.118 ค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.061



ซึ่งถือว่ายังไม่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่กำหนด (Tabachnick & Fidell, 2007; Brown & Cudeck, 1993; Hu & Bentler, 1999, pp. 1-55)

ดังนั้น จึงได้ดำเนินการปรับแบบจำลองสมการโครงสร้าง พบว่า แบบจำลองสมการโครงสร้างหลังปรับมีค่าไค-สแควร์ ( $\chi^2$ ) เท่ากับ 60.311 องศาอิสระ (df) เท่ากับ 45 p-value เท่ากับ 0.063 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ ( $\chi^2/df$ ) เท่ากับ 1.340 ค่าดัชนีระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.997 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบของ Tucker และ Lewis (TLI) เท่ากับ 0.996 ค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.022 ค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.044 ซึ่งถือว่ายังผ่านเกณฑ์การตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดังตารางที่ 2

**ตารางที่ 2** ค่าสถิติการตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์

| ค่าดัชนี    | เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา | ค่าสถิติ | ผลการพิจารณา |
|-------------|--------------------|----------|--------------|
| $\chi^2$    | $p > 0.05$         | 0.063    | ผ่านเกณฑ์    |
| $\chi^2/df$ | ไม่เกิน 2.00       | 1.340    | ผ่านเกณฑ์    |
| CFI         | มากกว่า 0.95       | 0.997    | ผ่านเกณฑ์    |
| TLI         | มากกว่า 0.95       | 0.996    | ผ่านเกณฑ์    |
| RMSEA       | น้อยกว่า 0.05      | 0.022    | ผ่านเกณฑ์    |
| SRMR        | น้อยกว่า 0.05      | 0.044    | ผ่านเกณฑ์    |

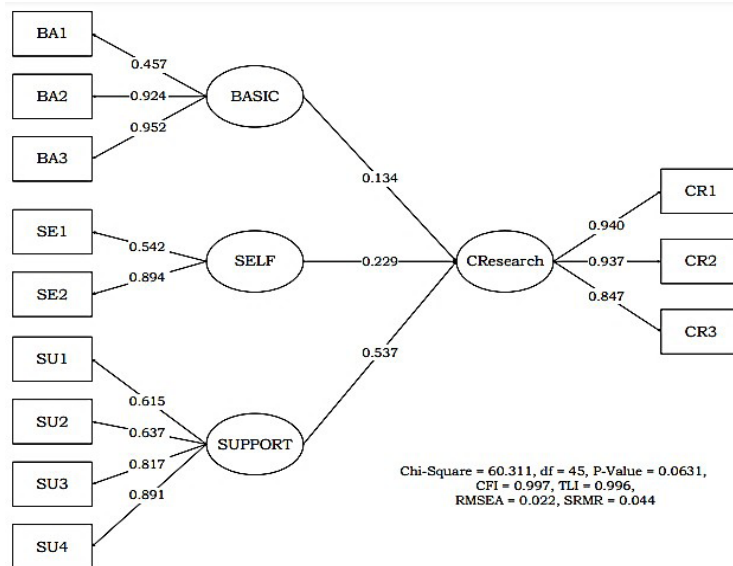
จากนั้นทำการทดสอบค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้อยู่ระหว่าง 0.457-0.952 ซึ่งค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าสูงกว่า 0.3 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (Comrey & Lee, 2013) ซึ่งแสดงว่าแบบจำลองการวัดของตัวแปรแฝงทุกตัวมีตัวแปรสังเกตได้ที่สามารถวัดขนาดของตัวแปรแฝงได้ดี ดังตารางที่ 3

**ตารางที่ 3** ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้

| ตัวแปรแฝง                | ตัวแปรสังเกตได้            | น้ำหนักองค์ประกอบ (S.E.) | ค่า R <sup>2</sup> |
|--------------------------|----------------------------|--------------------------|--------------------|
| ปัจจัยพื้นฐาน<br>(Basic) | ประสบการณ์การทำงาน (BA1)   | 0.457 (0.030)            | 0.209              |
|                          | ประสบการณ์การทำวิจัย (BA2) | 0.924 (0.016)            | 0.854              |
|                          | จำนวนผลงานวิจัย (BA3)      | 0.952 (0.018)            | 0.907              |



| ตัวแปรแฝง                             | ตัวแปรสังเกตได้                   | น้ำหนักองค์ประกอบ (S.E.) | ค่า R <sup>2</sup> |
|---------------------------------------|-----------------------------------|--------------------------|--------------------|
| ปัจจัยด้านตัวครู (Self)               | ด้านแรงจูงใจในการทำวิจัย (SE1)    | 0.542 (0.029)            | 0.294              |
|                                       | ด้านเจตคติในการทำวิจัย (SE2)      | 0.894 (0.025)            | 0.800              |
| ปัจจัยด้านการสนับสนุน (Support)       | ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร (SU1) | 0.615 (0.025)            | 0.378              |
|                                       | ด้านการให้ความร่วมมือ (SU2)       | 0.637 (0.023)            | 0.406              |
|                                       | ด้านแหล่งศึกษาค้นคว้า (SU3)       | 0.817 (0.016)            | 0.667              |
|                                       | ด้านที่ปรึกษาการวิจัย (SU4)       | 0.891 (0.015)            | 0.793              |
| สมรรถนะด้านการวิจัยของครู (CResearch) | ด้านความรู้ (CR1)                 | 0.940 (0.009)            | 0.884              |
|                                       | ด้านความสามารถ (CR2)              | 0.937 (0.008)            | 0.878              |
|                                       | ด้านจรรยาบรรณ (CR3)               | 0.847 (0.016)            | 0.717              |



ภาพที่ 1 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองสมการโครงสร้างหลังปรับค่า

โดยผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ปัจจัยพื้นฐาน (Basic) ปัจจัยด้านตัวครู (Self) และปัจจัยด้านสนับสนุน (Support) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา



สุรินทร์ เขต 3 สูงสุดคือ ปัจจัยด้านการสนับสนุน ( $\beta = 0.537$ ) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านตัวครู ( $\beta = 0.229$ ) และปัจจัยพื้นฐาน ( $\beta = 0.134$ ) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จากข้อคำถามปลายเปิดสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครู พบว่า แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูแบ่งเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

- 1) การพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ด้านการวิจัย ครูจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการทำวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยแนวทางสำคัญในการพัฒนาคือการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยตั้งแต่การกำหนดปัญหาการวิจัย การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การเลือกใช้สถิติ การวิเคราะห์ข้อมูล ไปจนถึงการสรุปผลและการนำเสนอ 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการลงมือทำจริง โดยมีการฝึกปฏิบัติทีละขั้นตอน ตั้งแต่การออกแบบการวิจัย การสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ไปจนถึงการเขียนรายงานวิจัย นอกจากนี้ควรจัดอบรมโดยแบ่งตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับวิชาที่ตนเองสอนได้อย่างเหมาะสม 3) การสนับสนุนทางด้านทรัพยากรและที่ปรึกษาทางวิชาการ ควรมีการจัดหาวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาช่วยให้คำปรึกษาและแนะนำการทำวิจัยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ นอกจากนี้ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลงานวิจัยที่ครูสามารถเข้าถึงได้ง่ายซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถศึกษาแนวทางและตัวอย่างงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้อย่างสะดวกมากขึ้น รวมถึงการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการดำเนินงานวิจัย 4) การลดอุปสรรคด้านเวลาและภาระงานของครู ภาระงานที่มากเกินไปเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ครูไม่สามารถให้เวลากับการทำวิจัยได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้ครูสามารถมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยได้มากขึ้น และประเด็นที่ 5) การสร้างวัฒนธรรมการวิจัยและเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน การส่งเสริมให้ครูทำวิจัยอย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยปีละ 1 เรื่อง และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผ่านเครือข่ายวิชาการภายในโรงเรียนหรือระหว่างโรงเรียน

## 5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครูเมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านการสนับสนุน ปัจจัยด้านตัวครู และปัจจัยพื้นฐาน ตามลำดับ โดยมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งจากผลการวิจัยจะ



เห็นว่าสมรรถนะด้านการวิจัยของครูนอกจากจะเกิดจากความรู้ความสามารถในการดำเนินการวิจัยแล้วยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินการวิจัย โดยปัจจัยด้านการสนับสนุนมีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 สูงที่สุด โดยด้านที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือ ด้านที่ปรึกษาการวิจัย ที่ครูให้ความสำคัญและถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ครูมีสมรรถนะด้านการวิจัยและสนับสนุนให้สามารถดำเนินการวิจัยได้สำเร็จ ด้วยการดำเนินการวิจัยหากมีที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำในทุกขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยก็จะสามารถชี้แนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินการวิจัยได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการค้นหาความหมายของสมรรถนะวิจัยและการทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จของปิยวรรณ บุญเพ็ญ, ยุทธนา ไชยจุล และดุขฎิ โยเหลา (2561, หน้า 73-88) ที่ได้กล่าวว่าหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้นักวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้สำเร็จจากมุมมองของนักวิจัยเอง คือ การมีที่ปรึกษาและพี่เลี้ยงในการดำเนินงานวิจัย ซึ่งนอกจากจะคอยให้คำปรึกษาทุกครั้งที่มีปัญหาในระหว่างดำเนินการวิจัย ก่อให้เกิดบรรยากาศความเป็นวิชาการยังทำให้นักวิจัยมีความสุขและสนุกที่จะได้ดำเนินการวิจัยมากขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของเสถียร นิลบุตร และโกวัฒน์ เทศบุตร (2565, หน้า 148-160) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ซึ่งพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการวิจัยให้ประสบผลสำเร็จสูงสุดคือ ด้านสนับสนุนการทำวิจัย โดยส่งผลต่อการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครูร้อยละ 68 ซึ่งการได้รับความสนับสนุนไม่ว่าจะเป็นจากผู้บริหาร เพื่อนร่วมงาน หรือผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยที่คอยให้คำปรึกษาจะช่วยพัฒนางานวิจัยได้

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูแบ่งเป็น 5 ประเด็น คือ 1) การพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ด้านการวิจัย 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการลงมือทำจริง 3) การสนับสนุนทางด้านทรัพยากรและที่ปรึกษาทางวิชาการ 4) การลดอุปสรรคด้านเวลาและภาระงานของครู และ 5) การสร้างวัฒนธรรมการวิจัยและเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน จากผลการวิจัยจะเห็นว่าในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูนั้นควรเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงระหว่าง การสนับสนุนเชิงโครงสร้าง การส่งเสริมศักยภาพของครู และการพยายามลดข้อจำกัดในการทำวิจัย ซึ่งปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคือการสนับสนุนไม่ว่าจะเป็นด้านการอบรมให้ความรู้ การลงมือฝึกปฏิบัติจริง การสนับสนุนทรัพยากร แหล่งข้อมูล และที่ปรึกษาทางวิชา ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับรายงานของ Darling-Hammond et al. (2020) ที่ระบุว่า การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายทางวิชาการหรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยเฉพาะการให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ และการเข้าถึงแหล่งข้อมูลวิชาการที่ทันสมัย โดยจากผลการวิจัยของจงกล บัวแก้ว (2565, หน้า 67-79) ซึ่งวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น พบว่า อันดับแรกคือ ด้านความรู้ความเข้าใจในการวิจัยปฏิบัติการในชั้น



เรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิมพ์ผกา จันทพ และพิมพ์พร จารุจิตร (2567, หน้า 120-133) ที่ระบุว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรส่งเสริมความรู้ด้านการวิจัยโดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การสร้างเครื่องช่ายนักวิจัย การให้คำปรึกษา ระบบพี่เลี้ยงในการทำวิจัย มีการกำหนดแผนในการดำเนินการวิจัย และพัฒนาทักษะด้านการวิจัยอย่างต่อเนื่อง และนอกจากนี้การลดอุปสรรคด้านเวลาและภาระงานของครูเพื่อให้ครูสามารถมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยได้มากขึ้นก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนให้ครูสามารถดำเนินการวิจัยได้ ซึ่งสอดคล้องกับปิยวรรณ บุญเพ็ญ, ยุทธนา ไชยจุฑาล และดุขฎิ โยเหลา (2561, หน้า 73-88) ที่ระบุว่าปัจจัยด้านภาระงาน การกำหนดสัดส่วนภาระงาน สร้างข้อกำหนด และแบ่งสัดส่วนของภาระงานวิจัยให้มีความเหมาะสมกับภาระงานด้านอื่นๆ ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการประสบความสำเร็จในการดำเนินการวิจัย โดยการลดอุปสรรคด้านเวลาและภาระงานของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถทำวิจัยได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kraft and Papay (2020, pp. 125-146) ที่พบว่าครูที่มีภาระงานมากเกินไปจะส่งผลให้ไม่สามารถมีเวลาในการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ดังนั้น การลดภาระงานที่ไม่จำเป็นและการบริหารจัดการเวลาให้ครูสามารถพัฒนาตนเองในด้านการดำเนินการวิจัยจึงเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาได้

## 6. ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ควรมีการจัดอบรมเสริมความรู้และสนับสนุนทรัพยากรด้านการวิจัยอย่างเป็นระบบ รวมถึงการให้บริการให้คำปรึกษาด้านการวิจัยหรือระบบพี่เลี้ยง เพื่อพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะในการทำวิจัยของครูให้มีประสิทธิภาพ

1.2 ควรมีการจัดสรรเวลาและภาระงานที่เหมาะสมเพื่อเปิดโอกาสให้ครูสามารถทำการวิจัยพร้อมส่งเสริมวัฒนธรรมการทำวิจัยและสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

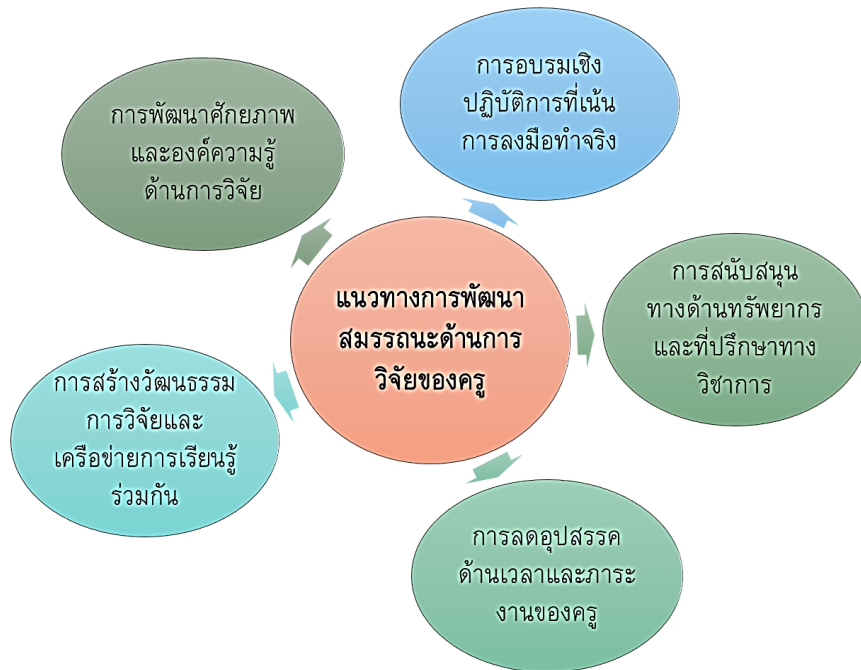
### 2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูโดยใช้ข้อคำถามปลายเปิดให้ตอบกลับ อาจมีการต่อยอดเพิ่มเติมในประเด็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนารูปแบบหรือหลักสูตรในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครู



## 7. องค์กรความรู้ที่ได้รับ

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้จากการศึกษาจากประเด็นการสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของครูและข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครู โดยพบว่าแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูแบ่งเป็น 5 ประเด็น ดังนี้ 1) การพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ด้านการวิจัย 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการลงมือทำจริง 3) การสนับสนุนทางด้านทรัพยากรและที่ปรึกษาทางวิชาการ 4) การลดอุปสรรคด้านเวลาและภาระงานของครู และ 5) การสร้างวัฒนธรรมการวิจัยและเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน ดังภาพที่ 2



ภาพที่ 2 องค์กรความรู้ที่ได้รับ

### เอกสารอ้างอิง

กุลชาติ พันธวรกุล และเมษา นวลศรี. (2565). การวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี. *Journal of Modern Learning Development*, 7(9), 183-199. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/article/view/257208>



- จกมล บัวแก้ว. (2565). การพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยเพื่อการเรียนรู้ด้วยกระบวนการโค้ชและการวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 16(2), 67-79. <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/JOEMSU/article/view/249>
- ดรณัฏ เตียนถาวรวงษ์, เชิดชัย ฐระแพง, ทองแท่ง ทองลิ่ม และยุทธ ไกยวรรณ. (2566). ขั้นตอนและเครื่องมือวิจัยที่ใช้รวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ไมโครคอมพิวเตอร์โครงสร้าง (SEM). *วารสารวิชาการเทคโนโลยีอุตสาหกรรม: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 11(1), 73-85. <https://ph01.tci-thaijo.org/index.php/fit-ssru/article/view/252391>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประทีนทิพย์ พรไชยยา. (2561). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. *วารสารวิชาการสถาบันวิทยากรจัดการแห่งแปซิฟิก*, 4(1), 25-43. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pacific/article/view/177947>
- ปิยวรรณ บุญเพ็ญ, ยุทธนา ไชยจุฑาล และดุขฎิโยเหลา. (2561). สมรรถนะวิจัยและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จ: กรณีศึกษานักวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ. *วารสารเกษมบัณฑิต*, 19(1), 73-88. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jkbu/article/view/127780>
- พัชราภรณ์ พิลาสมบัติ และดวงกมล จงเจริญ. (2565). ทักษะการวิจัยของครูนักวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน. *วารสารนวัตกรรมและการจัดการ*, 7(1), 166-178. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journalcim/article/view/258058>
- พิมพ์ผกา จันทพ และพิมพ์พร จารุจิตร. (2567). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 18(2), 120-133. <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/JOEMSU/article/view/3667>
- ศศิขญา ทวีทรัพย์, พิมพ์ประภา อมรกิจภิญโญ และธัญธรณ์ อมรกิจภิญโญ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. *Journal of Modern Learning Development*, 8(7), 156-171. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/article/view/261605>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *รายงานประจำปี 2552*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.



- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- เสถียร นิลบุตร และโกวัฒน์ เทศบุตร. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2. *วารสารการบริหารและนิเทศทางการศึกษา*, 13(1), 148-160. <https://so20.tci-thaijo.org/index.php/JAD/article/view/114>
- Browne, M. W., & Cudeck, R. (1993). Alternative ways of assessing model fit. In K. A. Bollen & J. S. Long (Eds.), *Testing structural equation models* (pp. 136-162). New York: Sage.
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (2013). *A First Course in Factor Analysis*. (2nd ed.). New York: Psychology Press.
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2022). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. (6th ed.). New York: SAGE Publications.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis*. (7th ed.). New York: Pearson.
- Hu, L. -t., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6(1), 1-55. <https://doi.org/10.1080/10705519909540118>
- Kraft, M. A., & Papay, J. P. (2020). Developing workplaces where teachers stay, improve, and succeed. *The Future of Children*, 30(1), 125-146.
- Organization for Economic Co-operation and Development. (2021). *Education at a glance 2021: OECD indicators*. OECD Publishing.
- Stevens, J. (1996). *Applied multivariate statistics for the social science*. Lawrence Erlbaum Associate, Mahwah, New Jersey.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics*. (5th ed.). Allyn & Bacon/Pearson Education.

